

YENİ VAKIFLAR
KANUNUNA
VE
VAKIFLAR
YÖNETMELİĞİNE SIVİL
DEĞERLENDİRME

Tüzel Kişilik

MADDE 4 – Vakıflar, özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptir.
Yeni vakıfların kuruluşu, mal varlığı, şube ve temsilcilikleri

MADDE 5 – Yeni vakıflar; Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre kurulur ve faaliyet gösterirler.

Yeni vakıfların kuruluşunda amaçlarına göre özgülenecek asgarî mal varlığı her yıl Meclisçe belirlenir.

Yeni vakıflar, vakıf senetlerinde yazılı amaçlarını gerçekleştirmek üzere Genel Müdürlüğe beyanda bulunmak şartıyla şube ve temsilcilik açabilirler. Beyannamenin düzenlenmesine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Yabancılar, Türkiye’de, hukukî ve fiilî mütekabiliyet esasına göre yeni vakıf kurabilirler.

Vakıf Yöneticisi Olamayacaklar

MADDE 9 – Vakıflarda; hırsızlık, nitelikli hırsızlık, yağma, nitelikli yağma, dolandırıcılık, nitelikli dolandırıcılık, zimmet, rüşvet, sahtecilik, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, güveni kötüye kullanma, kaçakçılık suçları ile Devletin güvenliğine karşı işlenen suçların birinden mahkûm olanlar yönetici olamazlar.

Vakıf yöneticisi seçildikten sonra yukarıdaki suçlardan mahkûm olanların yöneticiliği sona erer.

Vakıf Yöneticilerinin Sorumlulukları ve Görevden Alınması

MADDE 10 – Vakıf yöneticileri; vakfın amacına ve yürürlükteki mevzuata uymak zorundadır.

Birinci fıkrada belirtilen zorunluluğa uymayanlar ile;

- a) Vakfın amacı doğrultusunda faaliyette bulunmayan,
- b) Vakfın mallarını ve gelirlerini amaçlarına uygun olarak kullanmayan,
- c) Ağır ihmal ve kasıtlı fiilleriyle vakfı zarara uğratan,
- d) Denetim Makamınca tespit edilen noksanlık ve yanlışlıkları verilen süre içerisinde tamamlamayan, düzeltmeyen veya aykırı işlemlere devam eden
- e) Medeni hakları kullanma ehliyetini kaybeden veya görevini sürekli olarak yapmasına engel teşkil edecek hastalığa veya maluliyete yakalanan,

f) Bu Kanununun 11 inci maddesi uyarınca iki defa idarî para cezası alan,

vakıf yöneticileri, Meclisin vereceği karara dayalı olarak Denetim Makamının başvurusu üzerine vakfın yerleşim yeri asliye hukuk mahkemesince görevlerinden alınabilir. Telafisi imkânsız sonuçlar doğurabilecek hallerde dava sonuçlanıncaya kadar, Meclis kararı üzerine Denetim Makamınca, vakıf yönetiminin geçici olarak görevden uzaklaştırılması ve kayıymca yönetilmesi ihtiyati tedbir olarak mahkemeden talep edilir.

Görevinden alınan vakıf yöneticileri Meclis üyesi olamaz ve beş yıl süreyle aynı vakfın yönetim ve denetim organında görev alamazlar. Ayrıca ikinci fıkranın (c), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen nedenlerle görevinden alınan vakıf yöneticileri başka bir vakfın yöneticisi ise o görevinden de alınmış sayılır ve beş yıl süreyle hiçbir vakfın yönetim ve denetim organında görev alamazlar.

Vakıf yönetiminde yer alan kişiler ile vakıf çalışanları kusurlu fiilleri nedeniyle vakfa verdikleri zararlardan sorumludurlar.

Vakıf yöneticileri mahkeme kararı olmaksızın görevlerinden uzaklaştırılamazlar.

Yönetmelik Mad. 14/a - Haklı sebepler varsa mahkeme, vakfın yönetim organı veya Genel Müdürlüğün istemi üzerine diğzerinin yazılı görüşünü aldıktan sonra vakfın örgütünü, yönetimini ve işleyişini değıştirebilir.

İdari Para Cezası

Madde 11 - Genel Müdürlükçe yapılan tebligata rağmen, bu Kanun uyarınca istenen beyanname, bilgi ve belgeleri zamanında vermeyen, organların vakfiye veya vakıf senedine aykırı olarak toplanmasına sebebiyet veren veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan vakıf yönetimine Genel Müdürlükçe her bir eylem için beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir.

Vakfın Dağıtılması

Yönetmelik Madde 20 - (1) Vakfın amacı, Türk Medeni Kanununun 101 inci maddesinin son fıkrası hükmüne girdiği takdirde Genel Müdürlükçe vakfın dağıtılması için yetkili asliye hukuk mahkemesine başvurulur.

TÜRK MEDENİ KANUNU

MADDE 101- Vakıflar, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal topluluklarıdır.

Bir malvarlığının bütünü veya gerçekleşmiş ya da gerçekleşeceği anlaşılan her türlü geliri veya ekonomik değeri olan haklar vakfedilebilir.

Vakıflarda üyelik olmaz.

Cumhuriyetin Anayasa ile belirlenen niteliklerine ve Anayasanın temel ilkelerine, hukuka, ahlâka, millî birliğe ve millî menfaatlere aykırı veya belli bir ırk ya da cemaat mensuplarını desteklemek amacıyla vakıf kurulamaz.

Hayrat Taşınmazların Nitelikleri ve Değerlendirilmesi

Madde 15 - Vakıfların hayrat taşınmazları haczedilemez, rehnedilemez, bu taşınmazlarda mülkiyet ve irtifak hakkı için kazandırıcı zamanaşımı işlemez.

Beyanname Verme Yükümlülüğü

Madde 32 - Vakıf yönetimi; vakfın yönetici veya yönetim kurulu üyeleri listesini, bir önceki yıla ait faaliyet raporlarını, bütçe ve bilançolarını, gayrimenkullerini, mali tablolarını ve bu tabloların uygun araçlarla yayınlandığına dair belgeyi, işletme ve iştiraklerinin mali tabloları ile yönetmelikle belirlenecek diğer bilgileri içeren beyannameyi her takvim yılının ilk altı ayı içerisinde Genel Müdürlüğe verir.

Yönetmelik M. 39/1 Vakıf yöneticileri, yılsonundan itibaren altı ay içerisinde yapılacak iç denetim rapor ve sonuçlarını Ek-7'deki forma uygun olarak düzenleyerek rapor tarihini takip eden iki ay içerisinde ilgili bölge müdürlüğüne göndermekle yükümlüdürler.

Vakıfların denetimi

Madde 33 - Mülhak, cemaat, esnaf vakıfları ile yeni vakıflarda iç denetim esastır. Vakıf; organları tarafından denetlenebileceği gibi, bağımsız denetim kuruluşlarına da denetim yaptırabilir.

Yön: Mad. 43-44: İç Denetimi Yapabilecekler

Yön. Madde 43 –

(1) Vakıf senetlerinde denetim organına yer veren vakıflarda iç denetim bizzat bu organları eliyle yapılabileceği gibi bağımsız denetim kuruluşlarına da yaptırılabilir.

(2) Vakfın yetkili organı ya da bağımsız denetim kuruluşu, iç denetimi, ancak denetçi sertifikasına sahip kişiler marifetiyle yapar veya yaptırabilir.

Sertifika Alabilme Şartları

Yön. Madde 44 –

(1) Denetçi sertifikası alabilmek için; 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre serbest muhasebeci mali müşavirlik veya yeminli mali müşavirlik ruhsatına sahip olanlar ile Genel Müdürlükte avukatlık, müdürlük ve şube müdürlüğü görevlerinde en az 5 yıl çalışmış olanların Genel Müdürlükçe yapılacak sertifika eğitimi sonunda düzenlenecek sınavda başarılı olmaları şarttır.

(2) Ayrıca Genel Müdürlükte; Müfettiş, İç Denetçi, Vakıf Uzmanı, Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı ve Bölge Müdürü kadrolarında en az 5 yıl görev yapmış olanlar ile süreye bağlı olmaksızın Genel Müdür, Vakıflar Meclisi Üyesi, Genel Müdür Yardımcısı, Rehberlik ve Teftiş Başkanı, I. Hukuk Müşaviri kadrolarında görev yapmış olanlara talepleri halinde sınav şartına bağlı olmaksızın denetçi sertifikası verilir.

Vakıf yöneticileri, en az yılda bir defa yapılacak iç denetim raporları ile sonuçlarını, rapor tarihini takip eden iki ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirir.

Vakıfların amaca ve yasalara uygunluk denetimi ile iktisadi işletmelerinin faaliyet ve mevzuata uygunluk denetimi Genel Müdürlükçe yapılır.

Meclisin Oluşumu

Madde 41 - Meclis, Genel Müdürlüğün en üst seviyedeki karar organıdır.

Meclis; Genel Müdür, üç Genel Müdür yardımcısı ve I. Hukuk Müşaviri olmak üzere beş, vakıf konusunda bilgi ve deneyim sahibi yükseköğrenim mezunları arasından Başbakanın teklifi üzerine ortak kararname ile atanacak beş, yeni vakıflarca seçilecek üç, mülhak ve cemaat vakıflarınca seçilecek birer üye olmak üzere toplam onbeş üyeden oluşur. Ayrıca yeni vakıflar üç, mülhak ve cemaat vakıfları ise birer yedek üye seçer. Seçimler; yeni vakıflarda yönetim organının, mülhak vakıflarda vakıf yöneticilerinin, cemaat vakıflarında yönetim kurullarının seçeceği birer temsilcinin iştiraki ile Genel Müdürlüğün daveti üzerine ayrı yapılır.

Genel Müdür aynı zamanda Meclisin de başkanıdır.

Genel Müdür alınan kararları yürütmeye yetkili ve görevlidir. Genel Müdürün çeşitli nedenlerle görevinde bulunmadığı durumlarda Genel Müdüre vekalet eden Meclis Başkanlığına da vekalet eder.

Meclisin çalışmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Madde 60 - Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, Genel M¼d¼r¼n emri veya onayı ¼zerine, Genel M¼d¼rl¼đ¼n merkez ve taşra kuruluşları ile ilgili olarak Genel M¼d¼r adına teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini y¼r¼t¼r, ayrıca aşağıdaki g¼revleri yapar:

a) M¼lhak, cemaat, esnaf vakıfları ile yeni vakıfların, vakfiye ve vakıf senedinde yazılı şartlara, y¼r¼rl¼kteki mevzuata uygun y¼netilip y¼netilmediđi, amacı doğrultusunda faaliyette bulunup bulunmadığı, mallarının ve gelirlerinin vakfiye, 1936 Beyannamesi ve vakıf senedindeki şartlara uygun kullanılıp kullanılmadığı hususlarını incelemek, denetlemek ve rehberlik yapmak.

b) Vakıf ve iktisadi işletmelerinin ve iştiraklerinin denetleme ve inceleme iřlerini y¼r¼tmek.

c) *Müfettişlerin araştırma, inceleme ve denetim sonucu düzenleyecekleri raporları Başkanlık görüşü ile birlikte Genel Müdürlük makamına sunmak.*

d) *Mülhak, cemaat, esnaf vakıfları ile yeni vakıfların iç denetim raporları ile sonuçlarını değerlendirmek ve gerekli işlemleri yürütmek.*

e) *Genel Müdür tarafından verilen diğer benzer görevleri yapmak.*

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulması durumunda Genel Müdürün onayı ile taşrada çalışma grupları oluşturulabilir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı ile çalışma gruplarının çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.